



Netwerk Kennisstedden Nederland

De impact van kennis

Position Paper 2020



INHOUDSOPGAVE

POSITIONERING	3
URGENTIE	4
VRAAGSTUKKEN	5
AMBITIES EN AANPAK	6
MAATSCHAPPELIJKE IMPACT VAN KENNIS VERGROTEN	6
KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN VERSTERKEN	8
ACHTERBLIJVENDE STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN	9
- ALLIANTIE STUDENTENHUISVESTING	9
- ALLIANTIE INTERNATIONALISERING	10
ACTIEAGENDA	11
MAATSCHAPPELIJKE IMPACT VAN KENNIS VERGROTEN	11
KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN VERSTERKEN	12
ACHTERBLIJVENDE STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN	13
- ALLIANTIE STUDENTENHUISVESTING	13
- ALLIANTIE INTERNATIONALISERING	14



Inhoudsopgave

— POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

- MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
- KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
- STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING
- ACTIEAGENDA
 - MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
 - KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
 - STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING

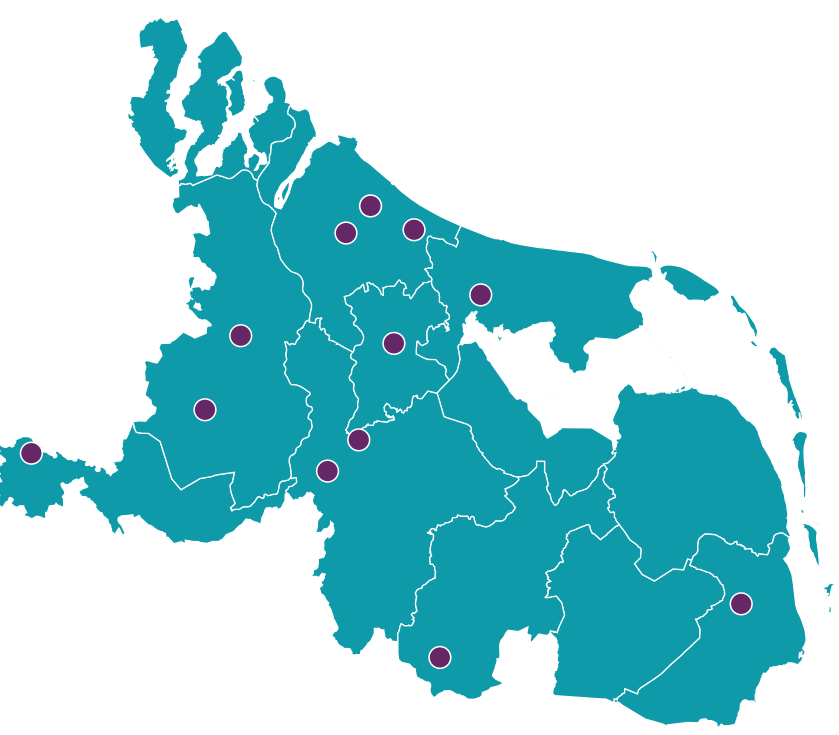
POSITIONERING

Het Netwerk Kennissteden Nederland (NKN) is de netwerkorganisatie die alle kennissteden, koepels en ministeries verbindt. Met als doel bij te dragen aan de versterking van NL kennisland, via kennisdeling, samenwerking en als partner van het Rijk.

Het Netwerk Kennissteden Nederland bestaat uit de Nederlandse universiteitssteden en de koepels van onderwijsinstellingen (VSNU en VH) en studentenhuisvesters (KENCES). Het NKN zet in op versterking van de kennis- en innovatiekracht van Nederland als kennisland, om zo bij te dragen aan inzicht en aanpak van maatschappelijke opgaven. Dit is een gedeeld belang van leden van het netwerk, regio's en het Rijk. We werken en investeren de komende jaren hiervoor samen in NL kennisland. Hiertoe bieden we een actieagenda aan waarmee we ruimte bieden om in te spelen op ontwikkelingen. Het NKN staat voor kennisuitwisseling, en samenwerking.

Vanuit een één-overheidsgedachte zien we het Rijk als belangrijke samenwerkingspartner, ambassadeur en adviseur. We werken doelgericht samen op onderwerpen en zoeken daarbij steeds de juiste partijen, zoals provincies, bedrijfsleven, economic boards of anderszins.

NKN als ruggegraat van NL kennisland. Samen NL kennisland versterken, via kennisdeling, samenwerking, en als partner van het rijk... vanuit gedeeld belang



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

— URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

- MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
- KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
- STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING
- ACTIEAGENDA

- MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
- KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
- STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING

4 De impact van kennis

URGENTIE

Beperkte economische vooruitzichten en grote maatschappelijke opgaven vragen om versterking duurzaam verdienvermogen.

Nederland staat voor grote uitdagingen. Afgelopen jaren is geconstateerd dat vooruitzichten op een verdere toename van de economische groei¹ beperkt zijn. Ook wereldwijd namen groeicijfers af². Tegelijkertijd staan we voor complexe opgaven zoals klimaatverandering, natuurherstel, stikstof, transities energie en circulaire economie, waardoor ook de Europese aandacht voor klimaatopgaven en SDG's toeneemt. Het kabinet concludeerde eind 2019 reeds dat versterking van het duurzaam verdienvermogen noodzakelijk is³.

Internationale positie NL is goed, maar blijft dit niet zonder meer.

Van oudsher heeft Nederland een sterke internationale positie⁴, en staat in de top 5 van kennis economieën. Maar internationale verhoudingen veranderen, door een groeiende wereldbevolking, een vergrijzend Europa en scheidslijnen in de samenleving die toenemen. Terwijl de digitalisering doorzet, wordt de internationale concurrentie sterker. De afhankelijkheid van technologie en productie uit landen als de VS en China brengt risico's voor (hoogwaardige) werkgelegenheid en inkomsten.

Afhankelijkheid van kennis en innovatiekracht neemt toe en daarmee de urgentie voor versterking ervan.

Om welvaart te behouden en innovatieve oplossingen te genereren voor maatschappelijke en mondiale uitdagingen wordt onze samenleving in steeds hogere mate afhankelijk van de aanwezige kennis en innovatiekracht: van Nederland als kennisland. De kennisintensieve ecosystemen van de steden en hun hoger onderwijsinstellingen vormen tevens een steeds belangrijker pijler van de economie en het verdienvermogen.

Coronacrisis vergroot deze urgentie en biedt kansen

De corona crisis veroorzaakt grote onvoorspelbaarheid en extra urgentie om de kennis en innovatiekracht van Nederland te versterken en als kennissteden samen te werken. Een stevige kennispositie, talent en innovatie bieden kansen om sterker uit de crisis te komen. Juist nu moeten we maximaal gebruik maken van de Nederlandse innovatiekracht en de unieke positie van Nederland als kennisland. Zo versnellen we het herstel en bouwen we aan oplossingen voor de opgaven van morgen.

1 Ramingen voor de structurele groei varieerden voor de uitbraak van de coronacrisis tussen de 1% en 1,5% per jaar met de verwachting dat dit grotendeels zou opgaan aan de verwachte stijging van onvermijdelijke kosten. Bron CPB(2014)Minderzorgomvergrijzing, CPB en BL(2015)Nederland in 2030-2050: tweereferentiescenario's-Toekomstverkenning Welvaart en leefomgeving-CPB(2019)VerkenningMiddelangelangetermijn2022-2025

2 van ontwikkelde economieën Roelandt, T., M. Akkermans, M. Polderen, H. vander Wie(2019) Demondiale productiviteitspuzzel voor Nederland. ESB104(4778). pp. 468-471

3 Groei strategie voor Nederland op de lange termijn, d.d. 13-12-2019

4 The Global Competitiveness Report 2019. Nederland staat als concurrerende economie in Europa op plaats 1 en mondiaal op plaats 4. Aandachtspunten zijn het innovatievermogen (plek 10), aantal afgestudeerde beta technici (plek 19), toepassen ICT (plek 24) en aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

— VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

➤ ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

VRAAGSTUKKEN

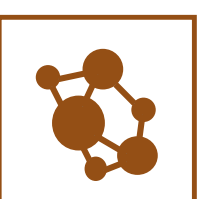
Het Netwerk Kennissteden richt zich op concrete knelpunten en kansen, gericht op de versterking van Nederland als kennisland. De vraagstukken waar komende periode in elk geval versterking/versnelling nodig is, zijn samengebracht in 3 thema's:

- Maatschappelijke impact van kennis vergroten
- Kennisintensieve ecosystemen versterken
- Stedelijke randvoorwaarden naar een hoger niveau brengen

Actuele ontwikkelingen, de consequenties van Covid-19 en de strategische belangen die spelen, zullen naar verwachting komende jaren leiden tot nieuwe vraagstukken voor de kennissteden, -regio's en Nederland als kennisland. De leden en partners van het NKN voeren hierover open gesprekken met elkaar. Dit kan leiden tot wijziging van thema's en vraagstukken en aanscherping of aanvulling van de NKN agenda.



MAATSCHAPPELIJKE
IMPACT



KENNISINTENSIEVE
ECOSYSTEMEN



STEDELIJKE
RANDVOORWAARDEN



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

— AMBITIES EN AANPAK

— MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING

- INTERNATIONALISERING

➤ ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING

- INTERNATIONALISERING

AMBITIES EN AANPAK

De urgentie van specifieke knelpunten en kansen verschilt per stad en regio. Daarom worden voor concrete vraagstukken allianties gevormd, “*coalitions of the willing*”, waar partijen vrijwillig aan deelnemen. Momenteel (september 2020) zijn vier eerste allianties geselecteerd. Voor al deze allianties zijn er stevige ambities, als stip op de horizon, waarbij we pragmatisch en realistisch eerste stappen zetten. Op basis van de uitkomsten worden de vervolgstappen per alliantie bepaald. Voor actuele vraagstukken kunnen nieuwe (tijdelijke) allianties ingesteld worden. Hier onder worden de eerste vier allianties toegelicht.



MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
VAN KENNIS VERGROTEN

Opgave

Valorisatie is één van de kerntaken van de universiteit en hogescholen. Nauwere samenwerking tussen de kennisinstellingen draagt hieraan bij, zoals de recent aangekondigde regionale samenwerking tussen de Erasmus Universiteit Rotterdam en YES! Delft of de samenwerking tussen verschillende hogescholen in hun Centres of Expertise. Samenwerking tussen kennisinstellingen, gemeenten of bedrijfsleven, kan bijdragen niet alleen aan het verdienvermogen van Nederland maar ook aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Steden en regio's worden hierbij steeds belangrijker als aanjager van urgente maatschappelijke innovaties.

Het misseriegebreven innovatiebeleid van het kabinet had tot nu toe vooral een technologie- en industrie-gedreven karakter. Het nieuwe kabinetsbeleid biedt kansen om op vernieuwende wijze kennisinstellingen en bedrijven te mobiliseren voor de aanpak van

complexe maatschappelijk vraagstukken. Voorbeelden hiervan zijn klimaatadaptatie, energietransitie, duurzame voedselproductie, zorgkosten en problematiek van aandachtswijken. Hier liggen qua regionale aanhaking goede verbindingen met provincies en Regionale Ontwikkel Maatschappijen (ROM's).

De afgelopen jaren zijn veel lokale experimenten en innovatieprojecten uitgevoerd. Deze hebben onvoldoende massa en de financiering en organisatie ervan zijn te versnipperd, om urgente transities te realiseren. Ook effecten worden vaak niet in kaart gebracht. De City Deal Kennis Maken (CDKM) draagt via initiatieven zoals living labs bij aan maatschappelijke opgaven en streeft naar een rijke leeromgeving voor studenten. De CDKM loopt tot eind 2022. Om de bijdragen aan maatschappelijke opgaven via CDKM te borgen is inbedding vereist. Door de tweeledige doelstelling van de CDKM verschillen invulling en focus per stad. Daarnaast vallen in



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

— AMBITIES EN AANPAK

— MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

- KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
- STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING

➤ ACTIEAGENDA

- MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
- KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
- STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
 - STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING

een aantal steden veel activiteiten van onderwijs- en onderzoekinstellingen die bijdragen aan maatschappelijke opgaven, niet onder deze City Deal. Om maatschappelijke impact te vergroten is brede opschaling en borging van succesvolle initiatieven vereist. Denk hierbij aan resultaten van lokale en regionale living labs, studie- en onderzoeken. Dit vraagt om versteviging van randvoorwaarden en inbedding ervan in beleid en programma's. Verbinding van het (inter)nationale innovatiebeleid en innovatiedynamiek op lokaal/regionaal niveau⁵ is hierbij van belang.

Doel alliantie maatschappelijke impact

Het doel is om de maatschappelijke impact van kennis(steden en regio's) vergroten.

Ambities

1. Realistische start: bijdragen aan borging van de CDKM

De eerste ambitie is bij te dragen aan opschaling en structurele borging van de CDKM en vergroting van de maatschappelijke impact passend bij de rol van de kennissteden. Vanwege de afloop in 2022, is dit momenteel reeds onderwerp van verkenning.

2. Perspectief: Versteviging randvoorwaarden gericht op brede opschaling en nieuwe "City Deal Maatschappelijke Impact"

De ambities kunnen vergroot worden, door in te zetten op versteviging van randvoorwaarden voor brede opschaling en borging van de resultaten van living labs en andere initiatieven die bijdragen aan de aanpak van/oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

Passend bij de rol en verantwoordelijkheden van kennissteden, kan de vervolgaanpak worden gericht op bundeling van financiering, wegnemen van beperkingen in regelgeving en verbeteren van kennisuitwisseling. Hierbij kan worden aangesloten op en invulling gegeven aan de pijlers van de European Urban Agenda / het nieuwe "Leipzig Charter". Een aantal steden is reeds betrokken bij de Taskforce Europese Agenda Stad. Via de alliantie worden alle alliantiedeelnemers hierbij betrokken.

Noodzakelijk hiervoor zijn inbedding in beleid en verbinding tussen lokaal, regionaal en (inter)nationaal innovatiebeleid. Dit vraagt om samenwerking vanuit een één-overheidsgedachte, waarbij de betrokkenheid van kennissteden past bij hun rol en invloedsgebied. Lokale initiatieven worden -waar nuttig- verbonden met nationale of Europese onderzoeks- en innovatietrajecten om zo massa te vergroten en bij te dragen aan urgente transities. Rijk, provincies en gemeenten stemmen hun maatschappelijke vragen (nationaal i.r.t. lokaal) op elkaar af en dit is leidend voor onderzoeken. De Sustainable Development Goals geven inspiratie bij het vormgeven van een nationaal programma voor de grote opgaven waar we voor staan.

⁵ Missiegedreven innovatiebeleid vraagt samenwerking tussen lokaal en nationaal niveau" bericht aan parlement van Rathenau Instituut d.d. 5 februari 2020

Inhoudsopgave



KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN VERSTERKEN

Opgave

De kennissteden en hun universiteiten en hogescholen, vormen stuk voor stuk een belangrijke spil in lokale en regionale kennisintensieve ecosystemen. Deze zijn van groot belang voor ontwikkeling van kennis, talent en innovaties. In deze ecosystemen bestaat een sterke verwevenheid en samenwerking tussen onderwijs, fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek, innovatieactiviteiten van bedrijven en vermarkting van deze innovaties door grote bedrijven, mkb en startups. Ook de verbinding tussen de kennisinstellingen, het mbo en de maakindustrie wordt steeds belangrijker.

Versterking van het verdienvermogen en de internationale concurrentiepositie van NL als kennisland, vereist versterking en verbinding van kennisintensieve ecosystemen. Dit is een gezamenlijk belang van de kennissteden/-regio's en het Rijk. Al deze partijen investeren reeds in verschillende aspecten van de kennisintensieve ecosystemen. Vanuit de ministeries van EZK en OCW wordt bijvoorbeeld geïnvesteerd in onderzoeksmiddelen en grootschalige onderzoekinfrastructuur van verschillende campussen.

Kennisinstellingen, gemeenten, provincies en het bedrijfsleven zijn op dit moment de primaire financiers van campusontwikkeling⁶. In economisch succesvolle regio's spelen overheden een actieve rol door te investeren in en het faciliteren van (randvoorwaarden voor) groei. Juist de diversiteit aan inspanningen en betrokkenen vraagt om meer afstemming vanuit het belang van Nederland als kennisland; om een gezamenlijke strategie van de betrokken overheden. Enerzijds gericht op versterking en verbinding van het systeem als geheel, anderzijds op regio specifiek maatwerk.

⁶ Bron: Manifest Toplocaties maart 2020

POSITIONERING

URGENTIE

VRAAGSTUKKEN

AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

Dit vanwege grote verschillen tussen lokale/regionale situaties. Op diverse plekken zijn regionale en lokale overheden reeds actief om een strategie te formuleren en allianties te sluiten tussen publieke en private partijen én met Rijk en provincies.

Doel *alliantie ecosystemen*

Bijdragen aan versterking en verbinding van kennisintensieve ecosystemen, met investering in campussen als de fysieke omgeving voor onderwijs en onderzoek als onderdeel hiervan, passend bij de rol van de kennissteden.

Ambities

1. Realistische start: kennisuitwisseling faciliteren en stimuleren

Als eerste stap worden de activiteiten beperkt tot uitwisseling van kennis en ervaringen omtrent versterking van ecosystemen, inclusief campusontwikkeling. Momenteel spelen met name commerciële aanbieders in op deze behoefte.

2. Perspectief: samenwerkingsprojecten en afstemmen investeringsagenda's

De ambitie voor de toekomst is om als overheden breed bij te dragen en samen te werken aan versterking en verbinding van kennisintensieve ecosystemen. Waarbij vanuit een gezamenlijke visie investeringsagenda's en beleidskaders op elkaar afgestemd worden en projectmatig knelpunten worden weggenomen en kansen verzilverd. Vanuit de gezamenlijke belangen die spelen ligt in alle gevallen samenwerking tussen overheden voor de hand.

Inhoudsopgave



ACHTERBLIJVENDE STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

— AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

— STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

➤ ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

Een goed woon-, studie-, werk- en leefmilieu voor studenten, onderzoekers, docenten en werknemers van bedrijven is randvoorwaardelijk voor ambities van kennissteden en NL kennisland. Voor elke kennisstad en regio geldt dat deze stedelijke randvoorwaarden integraal van voldoende kwaliteit moeten zijn.. Van mobiliteit en digitalisering, tot huisvesting en voorzieningen, en van toegankelijkheid van hoger onderwijs en verbinden van WO, HBO en MBO tot kansengelijkheid en het voorkomen van tweedeling in de stad. Zeker voor het binnenhalen en binden van talent, moeten de stedelijke randvoorwaarden passen bij de internationale concurrentiepositie die wordt nagestreefd. In een verbonden, inclusieve stad voelen inwoners, ondernemers en bezoekers zich thuis.

Waar versterking van stedelijke randvoorwaarden nodig is, verschilt per stad. Twee eerste allianties zijn benoemd:

- Studentenhuisvesting vanwege de reeds jarenlange urgentie en woningnood onder studenten.
- Internationalisering vanwege recente ontwikkelingen, lokaal gesignaleerde knelpunten en de strategische belangen om Nederland als kennisland te versterken.

ALLIANTIE STUDENTENHUISVESTING

Opgave

Het aanbod van passende, beschikbare en betaalbare woningen vormt in een aantal kennissteden een belemmering voor het aantrekken en vasthouden van talent. Dit gaat zowel om studenten- als vervolghuisvesting, woningen voor kenniswerkers, docenten etc. Begin september 2020 is het beeld dat Covid-19 voor dit studiejaar een fors lagere instroom van internationale studenten

tot gevolg heeft. Voor gemeenten en huisvesters is de uitdaging om de huisvesting te regelen en de kosten van de volatilititeit in huisvestingsvraag te beheersen.

Specifiek voor studentenhuisvesting is in 2018 vanwege grote urgentie een landelijk actieplan opgesteld en is het Landelijk Platform Studentenhuisvesting (LPS) actief, waarin een aantal steden, onderwijsinstellingen en het ministerie van BZK ambtelijk samenwerken. Een aantal kennissteden is hier op aangesloten. Geconstateerd is dat doorzettingskracht van het LPS op onderdelen te beperkt is, onder meer doordat een bestuurlijke component ontbreekt. Daarnaast is er behoefte aan meer kennisuitwisseling tussen de steden.

Doel alliantie studentenhuisvesting

De alliantie heeft als doel om op specifiek het gebied van studentenhuisvesting te helpen kansen te verzilveren en knelpunten weg te nemen, die liggen binnen het directe invloed gebied van de kennissteden (lokaal/regionaal).

Ambities

1. Realistische start: kennisuitwisseling

Als realistische start worden de activiteiten beperkt tot kennisuitwisseling op thema's die binnen het invloed gebied van kennissteden liggen. Denk hierbij aan het delen van best practices, knelpunten en kansen, rondom lokaal/regionaal belangrijke thema's die binnen het invloed gebied van kennissteden liggen.



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

— AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

— STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

➤ ACTIEAGENDA

- MAATSCHAPPELIJKE IMPACT
KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN
STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
- STUDENTENHUISVESTING
 - INTERNATIONALISERING

2. Perspectief: ook samenwerkingsprojecten en versterking Platform, startend met conferentie

De ambities kunnen vergroot worden, door in te zetten op (bestuurlijke) versterking van het LPS, voor onderwerpen die binnen het invloedgebied van het Rijk liggen, naast samenwerkingsprojecten en monitoring van effecten.

ALLIANTIE INTERNATIONALISERING

Opgave

Als antwoord op tekorten aan talent, worden internationale studenten en kenniswerkers aangetrokken. Dit leidt voor zowel kennissteden als onderwijsinstellingen tot nieuwe knelpunten en vraagstukken. Vanwege de mondiale strijd om talent die gaande is, vraagt aantrekken én binden van talent aandacht in een deel van de kennissteden. In andere steden nam het aantal internationals afgelopen jaren explosief toe en is er behoefte aan instrumenten om groei in de toekomst te beheersen. Tevens leidt de aanwezigheid van grote aantallen internationals tot nieuwe lokale vraagstukken bijvoorbeeld omtrent voertaal en cultuur.

Het globale beeld is dat we als Nederland relatief goed zijn in het aantrekken van internationale kenniswerkers, maar minder goed in het vasthouden ervan. Naar aanleiding van een Tweede Kamer motie is momenteel een interdepartementaal project 'talentstrategie' in opstart, dat zich naar verwachting richt op de vraag hoe internationaal talent aan te trekken en vast te houden. Aandachtspunten hierbij zijn onder meer de afstemming op behoeften aan talent en de (stedelijke) randvoorwaarden die hier voor nodig zijn en hoe deze te realiseren.

Doel alliantie

De alliantie heeft als doel om specifiek op het gebied van internationalisering inzicht te vergroten en te helpen om kansen te verzilveren en knelpunten weg te nemen, die liggen binnen het directe invloedgebied van de kennissteden (lokaal/regionaal).

Ambities, aanpak en instrumenten

1. Realistische start: Uitwisseling kennis en ervaring, vergroting inzicht

Als realistische start worden de activiteiten beperkt tot kennisuitwisseling en vergroting van inzicht. Denk hierbij aan hoe de internationalisering zich ontwikkelt en de korte en langere termijn effecten van corona hierbij en aan de ervaringen met internationaliseringsbeleid in relatie tot de rol en verantwoordelijkheden van steden,

2. Perspectief: visievorming en samenwerkingsprojecten

De ambities kunnen worden uitgebouwd, door gezamenlijke visievorming en koersbepaling en samenwerkingsprojecten die hier uit voort komen. Vanwege grote (internationale) onvoorspelbaarheid blijft het gezamenlijk beschouwen en delen van ontwikkelingen cruciaal voor de positie van NL Kennisland in de toekomst. Niet eenmalig, maar als doorgaand proces van visievorming. Gezamenlijke koersbepaling met overheden, instellingen en ook bedrijven voor wat betreft internationalisering kan leiden tot een nationaal programma. Om steeds te blijven bouwen aan de Nederlandse innovatiekracht, de unieke (internationale) positie van Nederland als kennisland en wat nodig is voor de opgaven van morgen.



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING

- INTERNATIONALISERING

— ACTIEAGENDA

— MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING

- INTERNATIONALISERING

ACTIEAGENDA

Onderstaand geven wij een aanzet voor de actieagenda. Deze zal per alliantie komende jaren verder worden uitgewerkt en doorontwikkeld.



1. Eerste stap: bijdragen aan borging van de CDKM

De eerste ambitie is bij te dragen aan opschaling en structurele borging van de CDKM en vergroting van de maatschappelijke impact ervan, passend bij de rol van de kennissteden. Vanwege de afloop in 2022, is dit momenteel reeds onderwerp van verkenning.

Alliantiedeelnemers kunnen met beperkte inspanningen bijdragen aan opschaling en structurele borging van de CDKM en vergroting van de maatschappelijke impact ervan. Met als concrete stappen:

- Verkenning (quick scan) wat binnen de kennissteden nodig is voor structurele borging van de CDKM met name kijkend vanuit maatschappelijke impact.

- Aanreiken resultaten aan de stuurgroep CDKM en de eigen bestuurders als input voor het diner pensant in oktober. Hierbij kan borging van de CDKM bestuurlijk gesteund worden, bijvoorbeeld voorzien van aanvullende financiering voor onderzoek naar de maatschappelijke effecten van de CityDeal.

- Onderzoek uit laten voeren naar de gerealiseerde maatschappelijke effecten van de City Deal en hoe de impact hiervan te vergroten en dit aanreiken aan de CDKM.

- Verspreiding en implementatie resultaten

2. Perspectief: Verstevinging randvoorwaarden gericht op brede opschaling en nieuwe “City Deal Maatschappelijke Impact”

Om invulling te geven aan de vervolgambities zijn mogelijke stappen:

- Verkennen (quick scan) langs de pijlers van financiering, regelgeving en kennisuitwisseling. Wat is binnen kennissteden nodig voor opschaling en borging van initiatieven?

- Aanreiken resultaten aan de werkgroep CDKM en de eigen bestuurders, maar ook aan minister Ollongren. Dit in het kader van het nieuwe Leipzig Charter/vervolg van de European Urban Agenda.

- Mede op basis van de uitkomsten van de quick scan overwegen een nieuwe City Deal te sluiten gericht op maximalisatie van de maatschappelijke impact van kennis, langs de pijlers van financiering, regelgeving en kennisdeling.

- Rijk, provincies en gemeenten stemmen hun maatschappelijke vragen (nationaal, i.r.t. lokaal) op elkaar af en zorgen dat dit leidend is voor onderzoeken. De SDG's kunnen inspiratie bieden bij het vormgeven van een nationaal programma voor de grote opgaven waar we voor staan.



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

— ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

— KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING



KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN VERSTERKEN

1. Eerste stap: kennisuitwisseling faciliteren en stimuleren

De alliantie deelnemers geven hier invulling aan via de stappen:

- Overzicht van en inzicht in samenhang (bovenregionale) ecosystemen, succesfactoren en handelingsperspectieven om deze verder te versterken en impact op maatschappelijke opgaven en verdienvermogen te vergroten. Zo mogelijk via resultaten van onderzoek dat momenteel loopt bij het Rijk.
- Organiseren van kennisuitwisseling tussen kennissteden waarbij per thema ook instellingen, campussen, bedrijfsleven en andere overheden betrokken kunnen worden. Wat kan geleerd worden van (internationale) succesvolle voorbeelden?

2. Perspectief: samenwerkingsprojecten en afstemmen investeringsagenda's

In het figuur hiernaast zijn de mogelijke vervolgstappen voor de alliantie weer gegeven om in toenemende mate gezamenlijk bij te dragen aan versterking en verbinding van kennisintensieve ecosystemen. Voor de stappen 4 tot en met 6 ligt het initiatief hiervoor wellicht logischerwijs bij de rijksoverheid.

Een concrete kans is het beter op elkaar afstemmen van nationale, regionale en lokale investeringsagenda's, op basis van een gezamenlijke integrale visie op versterking van de ecosystemen en de positie van NL kennisland. De alliantiedeelnemers kunnen hiervoor de volgende stappen zetten:

- Expliciet maken van de huidige investeringsagenda's.
- Formuleren gezamenlijk visie op versterking van ecosystemen
- Afstemming van investeringsagenda's van Rijk, regio, gericht op maatwerk per regio.

6

Gezamenlijk toezicht en sturing
Toezicht op en sturing van ontwikkeling NL als 'kennisdelta'

5

Gezamenlijke visie
Visie op door- ontwikkeling NL als 'kennisdelta'

4

Nieuwe verbanden
Kansen zoeken en nieuwe verbanden stimuleren, belemmeringen wegnemen. => samen projecten opzetten => samen projecten opzetten

3

Monitoren ontwikkelingen
Structureel overzicht, monitoren, structureel kennis en delen

2

Samenwerk-en in projecten
Projecten voor knelpunten of kansen. Bijv. (inter)nationale promo 'kennisdelta', of extra investering in campuslocaties

1

Kennis delen
Ontwikkelingen, ervaringen delen. Wat zijn best practices? Waar zitten knelpunten of kansen?

0

Inzicht
Overzicht en inzicht in samenhang, en handelingsperspectieven



Inhoudsopgave



ACHTERBLIJVENDE STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

ALLIANTIE STUDENTENHUISVESTING

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

— ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

- STEEDELIJKE RANDVOORWAARDEN
- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

1. Eerste stap: kennisuitwisseling

Hiervoor zijn reeds genoemd:

- Beschikbaarheid / vraag vs. aanbod
- Realisatie aantallen in stad en/of op campus en/of in regio
- Volatiliteit onder andere door internationalisering en corona

Betaalbaarheid

- Aanpassing puntentelling bij onzelfstandige woningen in combinatie met aanpassing van de huurtoeslag vanwege de wens onzelfstandig wonen te kunnen stimuleren

Kwaliteit & duurzaamheid woningaanbod

- Minimale kwaliteit aangeboden woonruimten borgen
- Verduurzaming kleine woonruimten
- Goed verhuurderschap

Flankerend beleid lusten en lasten studenten(huisvesting)

- Lusten: samen uitdragen voordelen, community engagement stimuleren, etc.
- Lasten: oplossingen voor maatschappelijk onbehagen over instroom en voorrang t.o.v. concurrerende doelgroepen van beleid, ongewenste vormen van verkamering, overlast etc.

2. Perspectief: ook samenwerkingsprojecten en versterking

Platform, startend met conferentie

Voor uitbouw van de ambities zijn de volgende stappen benoemd:

a. Versterken Landelijk Platform Studentenhuisvesting:

Bundelen en aanreiken van knelpunten en bestuurlijk bijdragen aan het wegnemen ervan. Daarnaast gezamenlijk met andere betrokkenen bespreken wat nodig is voor de volgende kabinetsperiode om beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van studentenwoningen te borgen. Als start hiertoe een bestuurlijke werkconferentie organiseren, met als onderwerpen::

- Nieuwe resultaten monitor studentenhuisvesting
- Effecten van coronacrisis, actuele ontwikkelingen
- Verwachtingen middellange en langere termijn
- Resultaten van het landelijke actieplan
- Volgende kabinetsperiode, vervolg landelijk actieplan
- Bestuurlijke NKN agenda 2021 voor deze alliantie

b. Samenwerkingsprojecten

Op basis van de uitkomsten van conferentie en kennisuitwisseling worden op specifieke onderwerpen projecten gestart om te innoveren, knelpunten weg te nemen en kansen te verzilveren.

c. Monitoring effecten:

De bestaande landelijke monitor gebruiken voor monitoring van betaalbaarheid en effectiviteit van interventies (o.a. stelselwijzigingen).



Inhoudsopgave

➤ POSITIONERING

➤ URGENTIE

➤ VRAAGSTUKKEN

➤ AMBITIES EN AANPAK

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

— ACTIEAGENDA

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

KENNISINTENSIEVE ECOSYSTEMEN

— STEDELIJKE RANDVOORWAARDEN

- STUDENTENHUISVESTING
- INTERNATIONALISERING

ALLIANTIE INTERNATIONALISERING

1. Eerste stap: Uitwisseling kennis en ervaring, vergroting inzicht

- Hoe ontwikkelt de internationalisering zich? Wat zijn op korte en langere termijn effecten van corona? En los daarvan? Hoe ziet de nieuwe kenniswerker eruit? Hoe kan deze lokaal wortelen?
- Ervaringen met internationaliseringsbeleid per stad en de tot standkoming ervan, afstemming ambities instellingen op randvoorwaarden stad e.d.
- Hoe groei te beheersen, talent aantrekken, faciliteren en vasthouden; waar zitten evtl. knelpunten?

2. Perspectief: visievorming en samenwerkingsprojecten

De ambities kunnen worden uitgebouwd, door bijvoorbeeld:

a. Bijdragen aan wegnemen knelpunten, verzilveren kansen

Hiervoor zijn reeds genoemd:

- Korte termijn problemen onder internationals
- Steun internationaliseringsagenda, bijdragen aan vergroten draagvlak internationalisering
- Goede aansluiting creëren tussen lokale/regionale beleidsaanpak en rijksbeleid. Bijvoorbeeld proactief input leveren voor de genoemde nationale talentstrategie, relatie leggen met lopende trajecten zoals human capital agenda's en staand beleid gericht op aantrekken van talent.

b. Gezamenlijke visievorming en koersbepaling

Vanwege grote (internationale) onvoorspelbaarheid blijft het gezamenlijk beschouwen en delen van ontwikkelingen cruciaal voor de positie van NL Kennisland in de toekomst. Niet eenmalig, maar als doorgaand proces van visievorming. Gezamenlijke koersbepaling met overheden, instellingen en ook bedrijven voor wat betreft internationalisering kunnen vorm krijgen in een nationaal programma. Met dit programma kunnen we blijven bouwen aan de Nederlandse innovatiekracht, de unieke (internationale) positie van Nederland als kennisland en de opgaven van morgen tegemoet treden.

